Протокол № 3
методичного семінару кафедри лабораторної медицини
від 05.11.2026 р.

Завідувач кафедри – Засл. прац. осв. України *Федорович У.М.*
Завуч кафедри – *Шашков Ю. І.*
Відповідальна за методичні семінари – Цюник Н.Ю.
Секретар – *Засанська Г. М*
Присутні: Федорович У.М., Сойка Л.Д., Федечко Й.М., Любінська О.І., Шашков Ю.І., Древко І.В., Різун Г.М., Менів Н.П., Сидор О.К., Двулят-Лешневська І.С., Засанська Г.М., Цюник Н.Ю., Гопаненко О.О.

Порядок денний:

методичний семінар на тему: **“ Гендерність в освітньому середовищі”.**

Інформують: викладачі кафедри лабораторної медицини **Менів Н.П., Різун Г.М., Шашков Ю.І.**

Слухали: Викладач Менів Н.П. доповіла, що питання гендерності в освітньому середовищі безпосередньо пов’язане з педагогічною діяльністю. У сучасному демократичному суспільстві система освіти виконує не лише функцію передачі академічних знань, а й формує світогляд, цінності та соціальні установки нового покоління. Одним із ключових векторів розвитку сучасної педагогічної думки є впровадження принципів гендерної рівності та чутливості в освітній процес. Гендерність в освітньому середовищі охоплює широкий спектр питань, пов’язаних із забезпеченням рівних прав, можливостей, умов та перспектив самореалізації для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхньої статі.

Головним завданням гендерно збалансованої освіти є створення середовища, вільного від дискримінації, упереджень та насильства. Це вимагає комплексного переосмислення багатьох компонентів шкільного та університетського життя. Зокрема, йдеться про навчальні програми, підручники, методичні матеріали та повсякденну комунікацію між педагогами й студентами.

Щодня ми не лише передаємо студентам професійні знання. Ми демонструємо певні моделі поведінки, комунікації, взаємодії та ставлення до інших людей. Тому освітнє середовище значною мірою впливає на те, якими фахівцями та професіоналами стануть наші студенти.

Гендерні стереотипи — це спрощені уявлення про те, якими повинні бути чоловіки та жінки. Наприклад, ми можемо почути: «дівчата більш акуратні» або «хлопці краще розуміються на техніці». Навіть якщо така фраза здається позитивною, вона все одно створює очікування. А головне питання для викладача: чи повинна стать визначати, кому ми доручимо певне завдання?

Оцінювання повинно базуватися на конкретних критеріях. Ми оцінюємо знання, практичні навички, аргументацію, якість виконання завдання та професійні компетентності. Стать не повинна бути критерієм оцінювання. Так

само не повинні впливати наші очікування щодо того, як «має» поводитися хлопець або дівчина.
Для медичної освіти ця тема особливо важлива. Наш студент у майбутньому працюватиме з різними пацієнтами. Він повинен бачити перед собою насамперед людину, її потреби, стан здоров’я, симптоми та об’єктивні дані. Тому формування навички уникати стереотипних припущень є частиною професійної підготовки майбутнього медичного працівника.
У медицині також існують стереотипи. Наприклад: жінкам більше підходить догляд, чоловікам — екстрена медицина. Але професійні компетентності не визначаються статтю. Серед студентів можуть бути різні здібності, темперамент, інтереси та професійні нахили. Наше завдання — створити умови, у яких ці здібності можуть проявитися.

Викладач Різун Г.М. доповіла, що гендерна рівність тісно пов'язана з безпечним освітнім середовищем. Студент повинен мати можливість ставити питання, помилятися, висловлювати свою думку та отримувати коректний зворотний зв'язок. Жарти, приниження або стереотипні висловлювання можуть поступово створювати атмосферу, в якій частина студентів почувається менш впевнено. Тому професійна комунікація є важливою складовою педагогічної культури.
Що може зробити кожен викладач? Для змін не обов'язково потрібні складні програми. Кожен викладач може почати з власної практики. Переглянути розподіл завдань. Звернути увагу на власні формулювання. Дати можливість різним студентам виконувати різні ролі. Перевірити, чи однаково ми ставимося до помилок та відповідей. І найважливіше — демонструвати власним прикладом професійну та поважну поведінку.
Отже, гендерна рівність в освітньому середовищі — це не про те, щоб усі були однаковими. Це про рівні можливості, повагу, недискримінацію, об'єктивне оцінювання, безпечну комунікацію. І зрештою — про професійну культуру, яку ми формуємо разом зі студентами.

Викладач Шашков Ю.І. відзначив, що впровадження гендерної рівності в освіті також має глибокий економічний та соціальний ефект. Суспільство втрачає величезний потенціал, якщо через стереотипи талановиті люди не реалізують себе у вибраних професіях. Рівний доступ до якісної освіти всіх напрямків готує конкурентоспроможних фахівців, здатних працювати в мультидисциплінарних командах, долати кризові виклики та будувати партнерські відносини.
Питання рівності та недискримінації мають не лише педагогічний, а й нормативно-правовий контекст. В Україні відповідні принципи закріплені, зокрема, в Конституції України, законах «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», а також законодавстві щодо запобігання та протидії дискримінації. Окреме значення для освітньої сфери має Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року.
Гендерна рівність є також частиною міжнародного порядку денного. Ціль сталого розвитку ООН №5 безпосередньо присвячена гендерній рівності. UNESCO розглядає гендерну рівність як важливий аспект доступу до якісної та

інклюзивної освіти. Європейські підходи також базуються на принципах рівності та недискримінації.
Отже, гендерна рівність може розглядатися не як окрема тема, а як один з аспектів якості освітнього середовища.

Ухвалили:

Підготовлений методичний семінар є надзвичайно актуальним в контексті підготовки медичних фахівців.

Інформацію взяти до відома та застосовувати у професійній діяльності.

Відповідальна за методичний семінар Цюник Н.Ю.

Секретар Засанська Г. М.